

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Főter 41. szám.

A „Corvina Nyomda” könyv- és papírkereskedésben.

Megjelenik szombaton délelben

Előfizetési ára egész évre 4 ft, fél évre 2 ft, ¼ évre 1 ft.

Egyes szám ára 8 kr.

Reggel van!

Verőfényes szép tavaszi napok jartak. A termékenyítő napsugár fűbe és fába új életet öntött s a rügyfakadás idején életre ébresztett egy régóta szunnyadó eszmét is: megtermékenyítette néhány vezető szerepre hivatott urnak tevőképességét, a kik sorompóba léptek városuk egyik nagy kulturális érdekeért. Gyűlések tartattak, beszédek mondtak, tervek készültek, ujságok vezérokikketek nyomattak; deputáció is volt kettő: egyik az ország fővárosában Budapesten a szakminiszter előtt, a másik idehaza a vármegye házán. Ez utóbbi azért, hogy megérdemelt köszönetet mondjon egy férfinak, a ki a fővárosi küldöttség szószólója, kalauzolója és támogatója volt s ezzel megvetette az alapját a megindult mozgalomnak, utat nyitott a tevékenységnek s megjelölve az irányt, melyen haladnia kell — így szólt: ez az út a haladás órányója, kövessétek és ozálhoz fogtok örni!

A gyulni gimnázium kérése előtérbe lépett. Városszerte annak közeli létesítéséről beszélt mindenki. A remények megizmosodtak. Ha két ember összejött az utozán örömtől sugárzó arozozal vezéit e dologról s dicsőítette a vezetőök ambiciozus tevékenységét és odaadó buzgalmutak.

... Aztán, mintha csak valami bűvös áttató szellő osapott volna el a város fölött, egyszerre megszűntek lükettetni a lázas tevékenység erei, elalélt, megdermedt minden mozgató erő.

A sok gyerekkel megáldott, de silány fizetéssel, keserves munkában görnyedő apák, a kik fiaik könnyebb neveltetése reményétől eltelve, az első virágfakadás idején oly nagy hálával voltak bizonyos férdak iránt, a kik apró sarjadékaikkal együtt szóték akkor a szép jövő tervét: most megütődve nézik a dermedten alvó akaratot és érthető aggodalommal várják ébredését.

Vajjon felfog-e ábredni az alvó, avagy meddig fog tartani e csodálatos álom? Szalma-tűz volt e osupán az a lelkesülés, mely megmozgatta a hivatott öröket s aztán ellobbant, elhamvad, hogy életre ne keljen többé?

A tettszalhatt fölött is siratnak azok a kiket a gyász ért, de vigasztalást lelnek a fölébredésében.

Higgyák mi is hogy csak tettszalhatt fölött kesergünk, aki felfog él-

redni hívó szavunkra, mert a szőlők igaz fájdalma, mely gyermekeik jövője miatt tör ki a szívből, kel hogy föl rázza élettelen álmából a tettszalhattat.

A létesítendő gimnázium számára van a városnak telke és van hozzá annyi pénze, hogy a kérdést állandóan napirenden tartsa. Le venni napirendről az ügyet egy pillanatra seszabad: minden szünetelés bün a város és közönégéuek érdeke ellen.

Meg kell mozgatni főurainknak szívét, a kik Békésvármegyéből oly dus javadalmakat élveznek, hogy ahhoz fogható az országban igau kevés vármegyében van.

Föl kell ébreszteni főpapjaink tevékenységét, a kiknek hatalmas szava majd csak annyit tehet az ügy érdekében a kormány vezetőinél, mint a fölük méltán várható anyagi áldozatkészség.

Ébredjen fel végre az az illustris bizottság, a mely ez év tavaszán mandátumot vállalt a gimnázium létesítésére, vagy pedig tegye le megbízatását, ha nem képes, vagy nem akar cselekedni.

Nem akarjuk ezen felszólalásunkkal a bizottságot megsérteni; de meggyőződésünkét és publicistai kötelességünket teljesítjük akkor, midőn e tárgyban szót emelünk.

Meggyőződésünk az, hogy Gyulán, ahol a hivatalok oly nagy számban vannak összpontosítva s ennek folytán a gyengén fizetett hivatalnokok egész serege küzd a gyermeknevelés nehéz gondjaival s a hol a bennszülött polgárság intelligenciája és áldozatkészsége, nagyobb és szerencsésebb viszonyok között levő városokéhoz arányítva, győztesen állja ki a versenyt: a gimnázium létesítése immár életkérdéssé vált.

De annak a városnak, a melynek virágzó főiskolája már az elmúlt évszázadokban hatalmas kulturalis missiót teljeaitt: történelmi joga is megvan arra, hogy a régi dicsőségről fia ne csak álmodozzanak, hanem annak visszaállítására erős akaratú tömörüljenek.

A gimnázium ügyében alakult bizottság — tudtukkal — hónapok óta nem adott magáról életjelet. Nem olvastunk, de nem is hallottunk működéséről egy jottányit sem, jelentéseit nem láttuk s így méltán aggodhatunk a tőle várt eredmény sikereért

A fák leveleit már megsárgította az őszi levegő; hívős szelek sodorják össze a letarolt lombot: a természet, a mely áldásos nyári munkája után nyugovóra készül térni, ébressze fel álmából a tettszalhattat: a munka várja, az ő reggele most következik!

Aliquis.

Iparosok s vallalkozók rovata!

Arad. (Iskola építés Kiszendőn.) A Kiszendő-községben létesítendő állami elemi iskola-épület felépítése végett az aradi m. kir. államépítészeti hivatalban f. évi október hó 2-án d. a. 11 és fél órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás lesz. Költség-előirányzat 12322 forint, bánatpénz ennek 5 százaléka. Az írásbeli ajánlatok a fent kitűzött időig a nevezett államépítészeti hivatalnál, hol a terv és részletes feltételek is megtekinthetők, benyújtandók.

Szeged. (Élmezés és mosatás.) A városi rabok és tolonczok részére 1900-ik évben szükségellendő élmezés és fehérművek mosásának váltalati uton való biztosítása iránt f. évi október hó 18-án d. a. 10 órakor, a tanácsai I. ügyosztályban (városi bérház I. emelet) zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

A szabályszerű és egyszáz forint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlati levelek az árlejtes napjának délelőtti 10 órájáig a tanácsai iktatóhivatalba nyújtandók be.

A vállalati feltételek a tanácsai I. ügyosztályban megtekinthetők.

Szeged. (Kenyer szállítása.) A városi árvaház városi szegényápoló, valamint a városi rabok és tolonczok részére 1900. év folyamán szükségellendő kenyér szállításának vállalati uton való biztosítása iránt, f. évi október hó 17-ik napján délelőtti 10 órakor a tanácsai I. ügyosztályban a városi bérház I. emelet) zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

A szabályszerű s ugy az árvaház, szegényápoló, mint a rabok részére szükséges kenyér szállítást illetőleg külön-külön 50 forint bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlati levelek az árlejtes napjának délelőtti 10 órájáig a tanácsai iktatóhivatalba nyújtandók be.

A vállalati feltétel a tanácsai I. ügyosztályban betekinthező.

Beregazsaz. (Híd helyreállítás.) A volóczi-alsó-vecserkői állami köút 11.0—11.08 km. szakasán levő 49. számú híd helyreállítása tárgyában (előirányzat 2685 ft 03 kr.) a m. kir. államépítészeti hivatalban Beregazsazban f. é. október hó 4-én d. e. 10 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás lesz. Az 5 százalékos bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlatok a kitűzött nap d. e. 10 órájáig nevezett hivatalnál benyújtandók, ugyanott a részletes feltételek is megtekinthetők.

Ar-Maróth. (Iskola helyreállítás tárgyában a kir. tanfelügyelőségnél Ar-Maróthban f. é. október hó 2-án d. e. 11 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás lesz. Költségelőirányzat 1368 ft 97 kr. Az 5 százalékos bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a kitűzött nap d. e. 10 órájáig nevezett tanfelügyelőségél benyújtandók, ugyanott a terv és feltételek is megtekinthetők.

Somlővásárhely. (Gazdasági épületek építése.) Pápa város közelében fekvő kis-acsádi purtán emelendő bérlióknak 7318 forint 32 kr. költségű leendő felépítésére, valamint a cseledlakokon eszközöndő, 4412 forint 08 krral előirányzott helyreállításai munkáira Somlő-Vásárhelyen a kir. közalap gazd. felügyelőségél f. é. október hó, 16. d. e. 11 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás lesz. 1173 ft 14 kr. bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat október 16-ig kell beadni. Az árlejtesi fel-

tételeket és terveket ugyancsak a kir. kórház-
ványi igaz. felügyelőségnek lehet megtekinteni.

Kecskemét, Székesfehérvár és Zombor. (Köztársasági kórház felépítéséről.) A kecskeméti, székesfehérvári és zombori csapat kórházak 1900. évben, esetleg felülte előnyös ajánlatok esetén 3. évi felépítésének biztosításra végett versenytárgyalások lesznek és pedig:

Kecskeméten, az ottani kórházra néve október 11-én;

Zomborban, az ottani kórházra illetőleg október 19-án, mindkét d. e. 10 órákor kezdődőleg.

Székesfehérvárt, az ottani kórházra néve szintén október 11.

A hozzávetőleges évi kereseti kimutatása a kecskeméti kórháznál 4450 forint, a székesfehérvárinál 6800 forint és a zomborinál 3300 forint.

Csakis írásbeli ajánlatokkal lehet pályázni és mindenki kórházra külön-külön. Bányatér és kecskeméti kórházra 380 forint, a székesfehérvárira 340 forint és a zomborira 180 frt.

Ajánlati minták minden katonai kórháznál kaphatók.

Arad (Szikvizsgár építés.) Az aradi vendéglők építványára része, társaság részére szükséges felújítást a vizsgár építésére és az azzal kapcsolatos összes munkálatok elvégzésére iránt f. évi szeptember 30-án d. e. 8 órákor Arad Tüköly-tér Huzó-féle kérvényben árjelölt tart. Kiküldési ár:

- 1. Föld és kőműves munka 2553 frt 73 kr.
- 2. Ács 1368 frt 71 kr. 8. Asztalos 500 frt 52 kr. 4.
- 3. Lakatos 172 frt 50 kr. 5. Mázoló 57 frt 90 kr. 6.
- 4. Czement és kőburkolat 575 frt 07 kr. 7. Bádogos munka 91 frt 16 kr. 8. Éveseg munkára 65 frt.
- 9. Cserepföld munkára 410 forint 38 kr.

Bányapénzül letendő a kiküldési ár 5 százaléka, mely a szerződés aláírása alkalmával 10 százaléka kiegyesítendő. Az árjelölésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal, az írásbeli ajánlatok lezárta, az árjelölés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vételek figyelembe, ha azokhoz a bányapénz mellékelve van. Az árjelölési feltételeket az érdekeltek Földesi Lajos igazgatónál Halász-utca 41. sz. megtekinthetik.

Zsely (Helypénzszedési-jog-berbírás.) A zichi és vásmonkői gróf Zichy család divényi seniorális hitbizományi uradalma és közbirtokos társai részéről a Zsélyben (Nógrádmegye, u. p. B-Gyarmat) azékelő igazgatóság zárt ajánlattal a mellől 1900. január 1-től három egymásután következő évre, vagyis 1902. évi december hó utolsó napjáig haszonbérbe adja Balassa-Gyarmat mezővárosában nevezett hitbizományi uradalmat és közbirtokos társait illető helypénzszedési kizárólagos ura jog haszonvételeit.

A legkisebb évi bérárjlat 5000 korona.

A haszonbérbe venni kívánó köteles óvadék ezimén 4000 koronát Norák Sándor uradalmi penztársarónál. Zsélyben 1899. október 16. napjának d. e. 8 órájáig benyújtani vagy letenni.

A beérkező ajánlatok 1899. évi október hó 10-ik napján d. e. 10 órákor Zsélyben, a hitbizományi uradalom jószágfelügyelőségi irodájában fognak felbontani.

A haszonbéri feltételek megvitatását Szécsényben (Nógrádm.) Pinter Sándor uradalmi ügyvéd irodájában és a hitbizományi uradalom jószágfelügyelőség hivatalában Zsélyben.

M. Sziget (C. 642-ház és más építés.) A n.-bocskói állami tőzorgyűmlesztésben emelendő eszék-alkutatók egybekerülti összeház és méhes építésznek vállalt útján teljesítőre néve összesen 1343 forint 45 kr-ban megállapított kiküldési ár mellett 1899. évi október hó 3-án d. e. 10 órákor zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy a vállalat ár 10 százalékának megfelelő biztosítékkal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a kitűzött határidőig a m.-szigeti m. kir. erdőigazgatóságnál nyújták be.

Az ezen építkezési munkára vonatkozó terv, valamint az árjelölési és szerződési feltételek a m.-szigeti m. kir. erdőigazgatóságnál mérnök hivatalos helyiségében megtekinthetők és az esetleg szükséges egyéb felvilágosítások is nyorholók.

A polgári kör.

A gyulai polgári kör folyó hó 24-én vasárnap délután 4 órákor rendkívüli közgyűlést tartott a villamos világítás és szellőztetésnek bevezetése tárgyában. A többrendbeli pro és contra vélemények előadása után az 1500 frtnyi költséggel előirányozott beruházások megszavaztaták.

Tekintettel arra, hogy egy bevezett ténnyel állunk szemben, nem akarjuk a történeteket oly irányban megbolygatni, melyből a vezető körök egyik vagy másik tagjára gáncs háromlyuk, hanem megvilágítjuk a polgári kör feltételeit, melyek hivatala voltának ezen körülbelül 400 tagból álló egyesületet a modern igényeknek megfelelő társadalmi magaslatra emelni.

Kérdésszerű feltételek akadályai a következők: saját tagjainak betagozása ninesen helyiségre. Ennek orvoslása végett ezélett másfél esztendővel megindult ugyan egy mozgalom, melynek az lett volna a végeztelja, hogy a jelenlegi

rozoga épület helyett megfelelő épület emeltessek. A meglevő vagyon, a rendes tagsági járulok, valamint az akkoriban *Leinday Mátyas* által előadott finanszírozás utján egy körülbelül 15000 frt költségű emelendő modern épület legtovább 10 évi törlesztéssel az utolsó filigris kifizethető. Eme racionális nyílt és őszinte ügybuzgósággal kifejtett javaslat a klikk-rendszerrel szemben hajótörést szenvedett!

Nem szeretjük ugyan a pártérdekeket firtatni, de közérdek vőzérélvén: kénytelenek vagyunk a darázsfészekbe nyúlni.

Az általánosban óhajtott építkezés miért is maradt el? Nos, azért maradt el, mert az akkori közgyűlés óhajával szemben az elnökség látszólag hozzájárult ugyan, de egy igen lapos fogással halomra döntötte az általános kívánságot. Ugyanis ívet köröztetett, melyben a tagok aláírásukkal vagyoni felelősséget vállaltak volna a szükséges összeg fedezésére. Tudomásunk szerint alá is írált egy tekintélyes összeg, de hát miről volt ez jó? Erre éppenséggel nem volt szükség, hiszen ily szolid alapon bármelyik pénzügyet nyújt amortizationális kölcsönt!

A jelenlegi vezető körök nem akarnak ily „műveletekbe” bocsájtakozni és saját bevallásuk szerint már öregek „ilyesmihöz” és azt majd inkább az utódjaira akarják bízni. *Tehát ők maguk is felismerték a fejlődés akadályát és még sem vonják le a következtetést!*

Ez volt ezélett másfél esztendővel. A helyzet jelenleg ugyanaz, azzal a különbséggel, hogy most már „koll” valamint csinálni! „Es ime azt emelték, hogy 1500 forintot beleölnek egy rozoga épületbe, hogy a bentartózkodást némileg tűrhetővé tegyék! No ez ugyan furcsa! Ugy csináljunk mint a mesebeli kupak-tanács, mindön az ablak nélkül épített templomba szákbán akartak levegőt és világosságot bevinni!

Rendes körülmények közt és hét-köznapon a polgári kör helyiségei sem felelnek meg. A játéktérnem valóságos tizedrangú csapcsékhöz hasonlít, sem levegő, sem világosság, sem hely! Levegő ugyan van, de oly sürű és fojtó, hogy késővel lehet vágni! De akármily szellőztetés mellett sem lehet azonosítani, mert szűk és alacsony, az „Olvasó”-terem

Az Andrássy uton.

Mint valami nagy rengetegben:
Ugy járok itt a tömkelegben,
A hol senkiesem ösmer engem:
A város örök zsigbongása,
Nekem édes zaj hasonmása:
— Mint a mi erdeink zsigbongál!

A szembejövő ifjú lányok:
Akár az erdei virágok.
— Legalább én úgy nézek rájuk!

Bár nem kedvez hasonlatomnak,
Szabása a ruhacsakajoknak.
— De nagyon szépen mosolyognak!

Ám sok lécsur elől kitérek,
Mert én az erdőn, — addig éljek!
Nem valami óserdőt értek.

Ugy járok itt a tömkelegben,
A hol senki sem ösmer engem:
Mint valami nagy rengetegben!

Szabolcska Mihály.

Álmok.

Nyomorúságos álmok, esős unalmasast. Egyedül vagyok. Kün a szél sivit a az eső egyhanguan kopog ablakübláimön. Megmozdul a pálmám levele, mintha szellemek futkosnának körül boudoirim minden kis pipjét, félek s öszébb vonom a

függönyöket, s a rózsaszín piézsi selymes fészek, mely oddig bizalmas meghitt barátom volt, fűddé lesz, — fázom. . . Lent a kandallóban robovga ég a tűz, s én nem bírok felhalegedni, végig dőlök a pamlagon talán elabrándozom kissé a tavaszról, ez képes lesz idegimeit felfrissíteni. — Gondolkozom, esend van, sürűsötét; bent csak a tűz kizsi fényes sávja rajzol szeszélyesebbnél-szeszélyesebb alakokat, máskor oly kedves, élénk piézsi lakószobamba fázom. . . Félek, didergem, fázom s nem jóssz elúzni az én képzelődő rossz gondolataimat.

Kün iszonyuan sivit a szél és rázza ablakomat. . . A fák ágai megrezszenek, talán a sírok kiesértetői járnak kün. Iszonyú idő. — De már nem fázom, az arczom ég, szemem téged lát, te, a kit több vagy nekem mindennél, a kit jobban szerlek az életemnél, a kit megismertelek csak azért, hogy elvesztéselek a szeretetelek, hogy soha többé senkit ne szeressek! Igen! Te hozzád hozlek, hiszen te megérted! Hiszen te ősz, itt vagy mellettem, nem hullál meg, csak alszol, igen alszol örökké. . .

Nem lehet az, csak álom volt, gonosz álom, mely engem alutott: hogy te meghullál. Itt vagy, szerelk! De nem. Szomorúan esáldotum az almanuban, te nem vagy többet, letettünk egy szűk, piézsi gödörbe, rád dobtak a sok földet, piézsi örökké s én itt a fényben, jóléthon, szeretattól környezve élek. Te pedig alszol nyugodtan. Tudod, hogy a mosoly, mely ajkamon van hazug, tudod, hogy a dal nekéd szól s a szívem most is csak

neked dobog, igen, míg él mindig. Az enyészett szárnya esap meg, hideg suhintással, mintha átújna testemen a hideg szél. Nines lekömbém semmi, mit a sors gonosz keze meg ne tépett volna.

Kün messze temetőbe, piézszéppén egy éve ma. Mert hiába emberek vagyunk, gyarlók, tehetetlenek. Hamar feledünk, egy év nehéz a földi utakon. Te már piézszéppén egy éve a csendes ciprus lombok alatt.

Egy év nem örökké valóság. Mig itt voltál szerettelek — s a ki ismeri a szeretet fonségét, nagyságát, a ki megtudja fejteni annak titkait. Tombol mint a vihar, majd esendes, mint a május est, vakmerő, mint egy gonosztevő s néha oly szelid mint a galamb. Szerettem én is nagyon.

Mikor először találkoztunk tavasz volt. A természet új öltö kelet, s minden szép volt körülöttem s szerelműl beszélt. Én és maga a mi kedves, helyünkön a közeli kis-erdőben hallgattak a virágok titokzatos beszédét s lekünk elmérfilt a természet esodás szépségeim. Csend van itt. Csupán a természet beszél, az emberi zaj nem hatol ide ki, a városi pompa nem ér idáig s a mint megcsodáljuk a két eget, az évszázados fakát s a folyó, melynek élenken esobban hullamai mesélnék nekem szivehatón, édesen. Nines zaj, meghallom a piéziny madár szive dobogását, s a kis bogarak léleketét. El minden és mégis esend van, titozatos esend. — Isten! Nagy a te hatalmad, ilyenkor látom s elgondolkozom a természet édes, esendes előn, s ilyenkor bol-

egy kis szoba, honnan négyen kimonak, ha hárman belekarnak jönni; az „jétherem“ alias recte „iró“ mólto pendantja szomszéd lokalitásainak. Ime ez a Polgári kör, melynek körülbelül 400 tagja van. Ez a rendes hetköznapki köp. Vasárnap, vagy társas összejövetelek (mint márczius idusa, vagy „bál“ (alkalmával az ember valóságos halál megvételével neki megy a társas estélye — és ha egyáltalában megy, úgy az átzeuvedett martirum után bizonyára azon tanúságot vonja le, hogy jövőben óvatossabb lesz ily helyiség látogatásában, mert hát nem mindenkit áldott meg a sors elpusztíthatatlan tüdővel.

Most a kérdés, hogy miért nem változtatta meg ezen hatalmas testület e airmalmas állapotokat? Hát bizony erre már megfelleltünk nagyban és ezik előjén, t. i. a pártédek nem engedi.

Ugyanis az ezalótti egy és fél esztendői közgyűlés alkalmával Londyvá Mátyás nagyon helyesen javaslatba hozta, hogy a jövedelem oly egyszerű módon azapóriható, hogy akár egy gyermek is megértheti. Az egész abból áll, hogy a jelenlegi vendéglős ne részesíttessék azon kedvezményben, hogy még 100 forint évi fizetést huz a körtől, azért, mert hajlandó volt a vendéglői tisztt elfogadni, melyből folyólag ingyen lakást kap, italkod mérhet, szodheti a játékpénzeket stb. Ugyanily jogok és kötelezettségek mellett bármikor kapható vendéglős, ki szívesen 300 forintot (de ennél akárk többet is) fizet a körnek, csak hogy ezen elsőrangú jövedelmező vendéglősé jutalossan! Azonfelül még 25—30 kosztos is bejáratos! Ino tehát tiszttel intéző körök, Nem a vendéglős a polgári kör, hanem a polgári kör a vendéglős kedvezéért létezik! Sajnos, de igaz.

Ez volt tehát az indító ok, mert nem akarták a vendéglőst bántani. Ugyebár furcsa egy helyzet, midőn 400 tag-társas az intéző körök jóvoltából kénytelen kényelmét, pénzét és egészségét egy ember kedvéért feláldozni csak azért, hogy az háborítatlan vagyont gyűjt-hessen?

A vasárnapi közgyűlésen megazavaztatták a villamos világítás és szel-lyátetésnek bevezetésére az 1500 forint-nyit költségvetést, a mivel a kecske is jóllakik és a káposzta is megmarad.

Nem e lehetne ezen beruházásokat

dog vagyok. Alkonyodik, a nap rézvörö-sen beszűrdő sugarai elmennek a virá-gos fák lombján s megaranyozzák az örökké susogó nyárfák lombját s előttem a hegyek eltakarják a végtelenséget a fe-jom felett a nyárfák susognak a boldog-ságról.

De hiszen te is velem vagy. Nézem hosszan, merőn a lombokat, vadvirágo-kat s azok lehajjták álomra fejcsékeiket, hiszen már alkonyodik.

A nap még egy utolsó bucsu esőket küld még vissza a mezei virág édes, illa-tos szirmaira s utoljára a virágok vissza mosolyognak a nap sugarára s bódító il-lat vesz körül s a Körös mintha esende-sebben folya.

A madárének megszűnt s csak néha csattog egy vad-galamb szárnya. Csend van körülöttem.

Az emberek zaja nem hallatszik ide. Nem a küzdés, a pompa, a kérdés büsz-ke szava. . . Csend van s én a gyönyör-től megittasodva nézem az Isten alkotta-sait s reád gondolok, . . s mellettem vagy.

Igen, lelkem nem tud betelni a rej-telmes erdő szépségeivel, melynek misz-tikus csendes szépségei kifürkészhetetlenek.

De minden elmúlik. Elmúltál te is. Itt ismertelek meg, hogy soha el ne fe-ledelek s hogy ne feleddj te sem soha, a szerlem ad erre erőt, ó ad örömet, dalt, kacaját. S megnyitunk a szerlem hatma-lom előtt s jobban tudok imádkozni, ha szerlek, mert az Isten, a hatalmas egy igaz Isten adta a szerlem szívembe.

A sötétség folyton nő mellettém. Nem látok semmit, a csend elszíbbasztja agya-

ogyelőre függőben tartani és előbb meg-felelő helyeségre gondoskodni? Ne ha-laljunk visszafele, mert — Csabán kinevetnek bennünket!

Egy tag

Közüljük a levelet egész terjedol-mében, úgy a mint ez beküldetett.

Föltétlenül osztjuk a levél író gon-dolkozásait azon részben, hogy az inté-zőségnek tényleg kötelessége volna, tag-jainak kényelméről gondoskodni, mert a polgári kör nem vagyongyűjtés cél-jából alakult, hanem azért, hogy tagjain-k kellemes otthont nyújtson. Ezt az intézőknek ha vezetésre vállalkoztak át kell látniuk.

De viszont nem osztjuk azon felfo-gát, hogy mindennek a vendéglős szer-ződési állapota volna az oka, mert az csekélység a mit így a vendéglős kári-ra megkaritani lehetne, nem jöhet fi-gyelembe ott, ahol a tagsági díjak két ezer forintot felüli összeget tesznek ki. Nyújtott nagyon kedvező mód már az építkezés keresztülvitelére.

A proteslánsok ünnepe.

Fényes ünnepet rendezett — mint már előbbi számainkban jeleztük — a magyar lutheranus egyház egyik legna-gyobb, legtekintélyesebb községe Szarvas városa. A hitélet, a hitbuzgalom s az egyház iránti szeretet összehozta szeptem-ber 24-őre a lutheranus egyház leg-előkelőbb alakjait, kik mindnyájan szí-vesen latott vendégei voltak az ünnepies városnak.

A vendégek fogadtatása impozáns volt. Lovas bandérium, hófóhér ruhás lányok s hosszú koecisorok vártak az ér-kező vendégeket kiket a vasutnál Haasiár Dániel ügyvéd az egyház novében s Dancs Bela főjegyző a város novében a követ-kező beszédet intézte az érkező előkelő vendégekhez:

„Az emberszeretet Isten egész vilá-gának közös lelki kincse. Ezen alapon Szarvas város közönsége, állás és vallás különbség nélkül együttesen, örömmel, lelkesedéssel fogadja a hála éretének ad kifejezést azon magyra becsült meg-tiszteltetésért, melylyel megjelenésük által e város közönségét kitüntetni méltóztattak.

mat, a csend, a magány közel visszámeg-őrüléshoz.

Bent ez a siri csend. Szellemed itt jár, érezem, tudom, s reád lehel egy eső-köt homlokomra, aztán esőnd ismét egy pillanatra. Majd ismét hullom, a mint lépted alatt susog a nehéz szirma, s te suhansz el messze elhuzolvva az én örö-mömet.

Hozzad beszélek, te hozzád, ki el-men-tél, itt hagytaál. Nincsen ki megértsen, a ki szeressen, a ki felfogja leheletszerű ideális lelke.

Csend és ismét csend van. Kün az eső zuhog s megrázza az ablakokat s himbálja a fák ágait, végig sávit az ut-czákon. Élő lény nem jár kün. Szobám-ban mintha szellemek futkosnának úgy félek s te még sem jössz, hogy felkeress, hogy ha egy pillanatra is felejtésd velem a multat.

Köröttem csend van, reád gondolok! Hozzad beszélek, a ki a temetőbe meg-értes engemet most is.

Mindig reád gondolok, kialszol hosz-san, némán, álmok nélkül.

Emlékszel-e? Megigérted, hogy el-jössz megmondani, milyen a tul világ? Akkor még te is kacagtál, s ma már halott vagy.

Láttalak halotti-ágyon, szép szemed becsukva örökre kialudt belőle az élet tüze. Ajkad néma, s a mosoly megfagyva rajt, örökre, szived soha nem lobban töb-bet. De én azért nem tudlak elfelejteni soha. Meghaltál, eltemettk s elfeledtek sokan — de én nem feledlek el soha!

Rácz Ilonka.

Isten áldása — jutalma kísérje ad-vós, buzzó működésüket. Isten hozta kö-rünkbe Eljenek!

Az éljenzessel kísért beszédekre Bal-tik Frigyes puspók és Zsilinszky Mihály válaszulnak szívélyes szavakban köszön-vény meg a fogadtatást a nit a város és egyház részéről lapasztaltak.

Ezután következett a bevonulás. — Elöl a délezeg banderisták, utánuk a hosszú koecisorok, melyek az utakat el-lepő éljenzó, ünneplő ruhába öltözött kö-zönség között haladtak előre.

Délután 4 óraker vette kezdetét a tulajdonképeni ünnepély a nagytemplom-ban, melyet Zearinyi János lelkeséje mája nyitott meg. Az ima olhangzása után Zsilinszky Mihály általitukir tartotta meg olnöki beszédét, melyet tudósítónk a kö-vetközben ismertet.

Mélyen tisztelt gyűlekezet! Kiválóan nagy örömmel szolgál, hogy iradalmi társulatunk második vidéki kirándulását és közgyűlését a szarvasi nagy és virágzó evang. egyház kebelében tarthattja meg.

Biztosíthatom a mélyen tisztelt gyű-lekezetet, hogy testvéri bizodalommal si-etünk idő, — először azért, hogy szem-lyesen mondjunk hálás köszönetet szíves meghívásukért, — másodikor es főképpen azért, hogy hitukonainkat a Luther-társaság munkálkodásával, ez-lyeival és eszközeivel megismertessük.

Tavaly egy határszéli régi városban, Sopronban tettük ezt; egy ősi evang. egyházban, mely a reformáció korától kezdve egyik fő veuvarát képezte az ü-dözött protestantizmusnak; mely régi emlékek szövétének mellett folytatja az ősök építő munkáját s hálás gyermekek módjára gyarapítja azoknak szent örök-ségét.

Ma a magyar alföld kellő közepében, egy aranylag új városban vagyunk, mely a török világ megszűntével, a mult század elején emelkedett ki hamuából s melynek lakossága többnyire hitélet ü-dözött s felvidékről ide menekült nép utódaiból áll.

Itt hiába keresne szemünk régi történelmi emlékeket, régi templomokat és monumentális alkotásokat. E nép sem fejedolmek bőkezűségét, sem országgyű-lések nagylelkűségét, sem hatalmas fő-papok áldását nem ismerté soha.

A mi kiváló épület vagy intézmény szemünkbe ötlük, az miad újabbkori al-

Királyi hercegnök sirja Gyulán.

Jóna TURUL.

Kelj fel te busanya arról a kettős nyu-talról, a melyen a fujdalomtól megtört anyai szived, csak Isten csapása által el-vezett két szép gyermeked tetemét látja. Kelj fel, és nézz körül, hogy nem Isten csapása, nem a sors keze, de a most is ol-ajzott iju ármány öltö mag két fiad és szurta keresztül szived. Vigyázz, vigyázz, mert megint ott leskelődik, hogy egy újabb hurpattantásával királyi családod teljesen kiirasa. Vigyázz, mert a sors csak eszköz és az ármány a kerítő.”

Szegény Frangepán Beatrix nem is gyanított, hogy fiút, Kristótot és Jánost II. Ulászló király vadallati neje, megbizásából hű birtokkormányzója, Therek Imre mérgezte meg.

Therek Imre, miután gazmtukáját hűségosen elvőgezte, Horvátországból Gyulára jött fel, hogy verdját, annak vá-rát, minden hozzátartozóságával együtt a kapott adománylevél értelmében elfo-galja.

Ürügyül használta volt urnöje Fran-gépan Beatrixkal szemben ezen elfoghilts okát, azon ötezer márkával, melyet 6 márt sújátját a birtok kezelésére rüfizetett.

Az amagy is mélyen sújtott özvegy anyja, teljesen olhagyatva, nem tudta, hogy mihez fogjon. Védetlen volt ezen szornyetegyek ellenében.

Végre sikerült neki Therek Imre-t olly egyezsége lépni, hogy az irásben kötelezte magát, az öteze márkát, rüfi-zése után, a gyulai várat, összes jövedel-

kotás; az mind ennek a szarvasi jó népek szorgalmát és hitbuzgóságát hirdö.

Ez a templom új, mely csak ujabbban épült; és a másik II. József császár felvilágosodott lelkületének köszönli létét; ez a főkisola, mely helybeli nagylelkü földesurak és hitbuzgó szomszédok ev. egyházak s legujjabban a magas kormány segítségével az ország egyik elsőrendű kultúrintézetévé lön; — alsó Magyarország evangélikusainak az az alma mater, melyhez az én ifjkoromnak legszebb emlékei fűződnek, és végre az a 31 népiskola, mely évenként 3—4 ezer gyermeket képes befogadni; mindez a szarvasi ev. egyháznak dicsőségét képezik!

A Luther-társaság tagjai tehát, kik alapszabályaink értelmében, a keresztény evangéliumi öntudat ébresztésére, a tudományos műveltség terjesztésére és a vallásos népirodalom megteremtésére vállalkoztak, termékeny talajra léptek, mikor e város vendégszerető falai közé jöttek s mondhatni az összes lakosság által fejedelmi fogadtatásban részesültek.

Azok az eszmék, melyekért mi lelkesedünk, Szarvason nem ismeretlenek. Itt a keresztény evangéliumi öntudat él, — csak erősebb, melegebb, a szeretet által cselekvőbb kell tennünk, hogy az ország más vidékein lakó testvéreink hasonló czélú munkásaihoz csatlakozván, még nagyobb eredményeket legyenek képesek felmutatni.

En, mint a Luther-irodalmi társaság ez időszerinti elnöke, boldognak érzem magamat, hogy a megjelölt nagy köszönésért, mely megjelenésével fényes tanúságot adta ügyeink iránti őszinte érdeklődésének, a társaság nevében üdvözlöhetem!

Ha most nem terjesszük ki Társaságunk feladatának bővebb fejtegetésére, annak egyedüli okát abban méltóztassanak keresni, hogy elnöktársam nt. Bachát Dániel esperes ur éppen erről kíván értekezni.

Ezuttal csak azon őszinte óhajással nyitom meg a Luther-társaság irodalmi estélyét, hogy amily áldás szokta kisérni az áldott földművelőnek szorgalmas keze munkáját: oly bő és gazdag áldással jutalmazza a mi szellemi munkánkat is a Mindenható, a kinek dicsőségére szolgáljon jelen összejevetelünk is Ugy legyen!

Az éljenzéstől kísért beszéd után

Bachát Dániel budapesti esperes ösmertette Szarvas és a szarvasi evangélikus egyház múltját történelmi tudásra valló értekezésében. Az előadás nagy tetszéssel találkozott s elhatározta, hogy az értekezést kinyomatják s az összes egyházaknak megküldik.

Másnap a gyámintézet tartotta meg rendes közgyűlést, melyből a legérdekesebb részlet *Boynár* Endre jelentése, mely szerint a legnagyobb segélyt kap Diós-Győr unjonnai szervezett egyháza 1910 frtot, alakulóban lévö u egyházközség levén, Békés-Bánfalvának is 400 frt segélyt adott a közgyűlés. Harmincz egyház 800, 20 egyház 1000 frt segélyt kap. A rosnjóri árvaháznak 180 frt segélyt utalványoztak. Az eperjesi és pozsonyi teológiai otthon 100—100, négy leányiskola 123 frt, Ihsász Lajos 150 frtos adománya az árvízkarosultaknak jut. Ez évben a gyámintézet 40.000 frt segélyt osztott ki szegény egyházaknak. A Gusztáv Adolf egyesület 20.000 frtalt járult a magyarországi egyházak segélyezéséhez.

Az ünnepélyt délben fényes ebéd fejezte be, hol beszédekkel mondottak *Baltik* Frigyes, *Krcsmárók* János dr., *Ihsász* Lajos, *Bachát* Dániel, *Dianiska* András, *Benka* Gyula, *Haviár* Dániel.

Este az „Árpád” szállodában táncvigalom zárta be az ünnepélyt, mely kitűnő hangulatban reggelig tartott.

Szélahósság a gyógyászatban.

A szakemberek a közegésség érdekében sok üdvös reformokat ajánlanak a kormánynak. — Meg is igéri a kormány ezeknek életbeléptetését, de mindég, vagy legtöbb esetben hozzá teszi „a mennyire a financialis állapot megengedi.”

Lehetne pedig a közegésség ügyén nagyot lendíteni — minden költség elkerülésével — egyszerűen egy rendelettel, a mely eltávolít mindenemű gyógyszer különlegességeit készítését és elárulását.

A köznép általában hiszi azt, a mit nyomtatásban lát, különösen ha az szájaize szerint — népies stylusban — van szerkesztve. — Mint például:

relmek által kifárasztott özvegy és leánya, lakásukat a gyulai várba tették által. Kezdték derengeni a napfény, bevonult, vagy csak belopódzva elbujt a nyugalom, hogy a gonosz egy újabb kísértete által megriaszta, onnan ijedve meneküljön végkép.

Corvin Erzsébet 1507-ben a római szertartás szerint, Lippán nöl eljegyeztetett, főnemes Palocsy Mihály nagybirtokosnak, a király képviselője, Mezőgyáni Máté személynök és pronotárius jelenlétében.

Boldog menyasszony, miért is viseltesd azt a vértanu nevet? Angyali jószágod és szépségedet, irigyeid, ellenségeid nem látták nevedtől. Még a boldogító myrtus koszorú alatt sem engedted neked boldogságot az ármány, a mely pedig más nével talán örökröszled lét volna.

Letörtetli a gyönyörű bimbó, mint mikor a fagyos éjszaki szél egy éjjel hirtelen, lefagyaszta — Corvin Erzsébet még 1506-ban, araszja ideje alatt, fia testvérei sorsára jutott. El nem kerülhette a gyilkot, a melyet neki a királyi-székéről szántak. Therek Imre, ki a házi-szakácsnak nemességgeli három fulut ígért, mérget kevert étkeibe, aki azonban harmadnap nyomtalanul eltűnt.

Corvin Erzsébet eltemtetett Gyulán nagy ünnepélyességgel, a Barta-háza nevezetű elővárosban létezett barátok szentegyháza alatti sírboltjában.

Nincsen már egy se! Talán könynyűd sincsen már. Hiszen a köny forrása a szív, azt pedig öröm fájdalmat vonta

A régi és új Receptákból csinált Jorussáalom Balsam.

Ez a Balsam erősíti a gyenge gyomrot, és segíti azt az emésztésben; erősíti a szívet, eltávolítja a megrekedett bélnék szorogatását, nagyon hasznos a mellszorítás és régi hűt ellen, meggyógyítja a mellnek és tüdőnek belső sebeit. A külső sebekre akár régiekre, akár újakra, akár frissekre létének lapuval vagy bojtorjával, ugymint: kard avagy késvágásokra, és más metszésekre; csudálatosan meggyógyít mindenemű fistulát, és minden bűdös sebeket, ha mindjárt csontig értek is. — Nagyon hasznos a folyó vízre, két vagy három cseppet, egy kis véle megáztatott pamukban, belé bocsájtván; a sebes inyeket is meggyógyítja, és a mozgó s majd kiesendő fogakat is megerősíti. Hasznos a pestis ellen.

A bevérese legyen 10 avagy 12, legfeljebb 15 csepp egy kevés borban avagy vízben reggel este. Méltóztassék tehát akárki vele élni, mert ő csudálatos hasznát sok proba megbizonyította.

ANTALNAK igazi Balsama.

Balsamo kty vero Antonio S. A.

Ilyen és ehhez hasonló hirdetésekkel tele vannak a kalendáriumok a napilapok stb.

Ha már most valaki beteg, nem megy az orvoshoz, hanem előveszi a kalendáriumot és kinézi belőle a maga betegséget.

Lett legyen már most az illetőnek valami kisebb betegsége — a melyből kigyógyult volna nagy valószínűség szerint minden gyógyszer nélkül; vagy véletlenül éppen hasznára volt a különlegesség: ennek reumatija meg van alapítva nem csak a családban, hanem az egész rokonság, szomszédok és ismerősök között is.

Az első betegnek csak a rozsgyomrát hezta helyre. A szájról-szájra járt dicséret azonban oly nimbusszal vette már körül „a régi és új receptekből készült” c s o d a-balsamot, hogy annak csodálatos hatásában már nem kételkedik senki, az ismerősök és szomszédok teljes bizalommal használják a csontig érő sebekre, szemfájásra meg a pestis ellen.

ságaival együtt vissza adni, illetve Frangepán Beatrixnek, mint Corvin János özvegyének birtokába visszabocsájtani. Ezen írásban még megjegyeztetett, hogy: „Ha a király Ulászló, Frangepán Beatrixnak a gyulai várat visszakivánná adatni, Almás, Varasd és illető okmányai, is adasnak vissza!”

Ezután megbízott a Corvin birtokok új kormányzója kisasszonyfalvy Istvánffy István, hogy — miután urnójától Frangepán Beatrix és Corvin Erzsébettől Gyulavárosának Therek Imrétől való visszaváltása czéljából bizonyos ezüst ékszereket és hétézer és négyezer kilencszáz forint pénzüsszeget kezéhez vett, — azt Therek Imrének Orbán Pápa s vértanu napján fizesse le. Ezeket keresztényi hitére és becületére fogadván.

Ezen értékeket az 1506. éyben Futakon Szt. Erzsébet napján éyngi Therek Imre neje, Rakóczky Krisztina, Dudiht András gyulai várnagyától, mint Corvin özvegye és leánya, illetve azok birtok-kormányzójának megbízottjától, a hétézer és négyezer forintokat visszafizetvén, a nála zalogban levő Frangepán Beatrix-féle ezüst és arany ékszereket ennek visszaszolgáltatta.

Ennyi kellemetlen és nyomasztó helyzet után végre 1506-ban Frangepán Beatrixnak sikerült, II. Ulászló király beleegyezésével férje hagyatékát, a gyulai várat és hozzátartozóit, egyszersmind, Solymos, Lippa és világos várait azok egész jóvedelmével visszazszerzeni.

A családi birtokok ilyképeni visszazszerzése és birtokba vétele után, a gyöt-

be oly vastag kéreggel, hogy azon egy új-bóli fájdalom át nem hat és te azt hiszed már, hogy ennek így kell lenni. Ne is síri. Nem sokáig nyomja a kereszt válladat, megártad már a Golgotához és megváltásod les a halál. Nom hogy, ne félj, sokáig kinlődnöd, felbérlette már a trón-féltés. Viseld, túrjed a mit rád rendelt az Isten. Fiat voluntas sua!

Corvin János özvegye, ennyi csapás után, vigasztalatlanul egymagában élte napjait.

II. Ulászló udvara azonban, távolról bár, de folytonos felügyelet alatt tartotta és nehogy esetleg a Hunyady család barátjaival, a már előre magyar királylyá koronázott gyermek királylínak, megbuktatását előegithesse, vagy segítse: a király nővérenék fíához és a nép nyelvén Markolábnak hívott, morva származású brandenburgi örgrófhöz Györgylőz, hosszszas rábeszélés után, erőszakosan férjhez menni kényszerítették.

Ezen erőszakos irigyet az országmagyok elébb ugyan eleneztek, de végre azon kikötéssel engedték a még most is viruló szépségü, korának legszebb asszonyát férjhez adatni, hogy az országból soha idegen külföldre ki ne vitethessék és a férjéről reámaradt terjedelmes birtok el ne idegenithessék.

Mire ezen feltételek elfogadtatván, Frangepán Beatrix öt évi és szűznégynapig terjedő özvegyesége után, György brandenburgi örgrófiál, 1508. január 25-én Gyulán a várbán teljes ünnepséggel tartotta meg fázszos menyegzőjét.

Miúdegy volt már neki minden ke-

Ha megsántul, vagy megvakul, sőt ha meghal is a családtagról kezelet beteg. Környezete nyugodt. Meglévén szentül nyózkodva, hogy ha a csaláthatatlan szer ki nem gyógyította, azon úgy sem segített volna semmiféle tudomány.

Hogy is ne lenne nyugodt. Nyomatásban van „*az ő csaláthatatlan voltát sok példák beigazolta.*” (Vége köv.)

Holdi Kálmán.

Előfizetáinkhez!

Vidéki előfizetőinket felkérjük, miszerint a lapunk mai számához csatolt postafeladványon előfizetni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Helyesbítő előfizetőinkhez a díjnyugtákat a jövő számmal fogjuk lapunk kihordóival szétküldeni.

Gyulán, 1899. szeptember 30-án.

A kiadóhivatal.

UJDONSÁGOK.

— **A vártnak ünnepe.** A mi igaz szeretett vallásunk a keresztény vallás hitévei szerint a legnagyobb megtiszteltetés a mi embert érheti a szentté avatás. Ilyen megtiszteltetés ért ezelőtt ötven évvel tizenhárom becületes, vitéz katonát a tizenhárom magyar tábornokot, kiket az orosz erővel felzihelődött osztrák zsoldos pribékek kivégeztettek. Ezen nemzeti szenteknek ünnepét ünnepli a magyar nemzet október 6-án. Mint az egész ország, úgy Békésvármegye is teljesíti hazafias kötelességét. A vármegye majdnem minden előkelő kivégezte képviseltest magát Aradon a nagy nemzeti gyászünnep. Mint tudósítónk jelenti a gyomai választókerületből mint egy 3-400-an fognak külön nyomat beutazni Aradra, kiket a kegyeletlen kívül az is vonz, hogy az ünnepi beszédet a gyomai kerület képviselője dr. *Barabás Béla* aradi ügyvéd fogja megtartani. A mozgalom élen

reszt. Viselte türelemmel, hiszen mit tehetett egyebet? Jó nem adatott neki, és ezen menegzője volt utolsó gulgotai utja.

Férje, az iszákos György gróf, ékszerreit csakhamar, ezután pedig a Corvin-féle uradalmakat kezdte pazarolni és midőn a hercegesszony a rakonczánban, kiscsapongó és buja férj ellen felszállalni mert, attól gyakran hajánál fogva földre tiprást és egyéb testi bántalmakat kellett elszenvedni.

Ezen bánásmód aztán, a különben is gyenge nőt teljesen tönkretette és megtörve a kereszt alatt — bujában és súlyos serelemiben életének alig harmincznyolczadik évében 1510-ben meghalt.

Eltemettetett Gyulán, leánya Erzsébet mellé, nagy pompával és ünnepélyességgel.

Alkonyodik. A közelgő est rádobja az utolsó rögöt a lebukó napra.

Locsog a Kőrös habja tovább. A hold feldugja fejét, szerte szórta éaüst sugarait, keresztül löveli a levelek közt és haránt fekteti a habokra.

Langy fuvallom csap keresztül, megmeg rezdul a fák lombja, tánczra hívja a habokat azüst mezőkben.

A fákkal borított szőlőkertben, majdnem mindenütt árnyék van.

De nem. Ott közel ahhoz az ősz diófához, ezüstös a szőlő föld, oda sít a hold, csak annyi helyon mintha éppen két koporsó férne el. Talán ott fekszenek az ármany üldözőtjei.

Lgy kis fülémüle lágy dala hangzik a gyönyörü estben, talán a bucsuztatót dalolja, közbe közbe rizza a szellő a leveles galgukat, mintha sirnának.

Aludjatok, aludjatok.

(Vége.)

a következők állanak: dr. *Kincses Imre* Vésztől, *Pikó Béla* Gyomáról, *Kovácsy László* lekész Kondorosról, *Kollár János* ügyvéd Mező-Berényről, *Péter András* Szeghalomról és *Vámos Sándor* Kőrös-Turedáról. Békésen a város ifjú polgársága szintén mozgalmat indított, hogy a gyászünnepet nagyszabásúvá tegye s családokozásra felszólította a függetlenségi és 48-as pirtot s az összes békési egyesületeket. Gyula városa mint erkölcsi tesztület még eddig nem látta jónak azt, hogy gondoskodják arról miszerint e város polgársága illő módon rója le kegyeletének adóját a szomszédos Aradon nyugvó nemzeti hősök sírjánál — amint értesültünk azonban, úgy a vármegye tisztikara, mint az igazság szolgáltatás, a pénzügyigazgatóság testületileg fognak megjelenni október hatodikán reggel 9 órakor, a ref. templomban tartandó isteni tiszteleten; hol a gyászműt *Dombi Lajos* lekész fogja mondani.

— **A csabai takarékpénztár** — mint már előző számunkban jelztük — szeptember hó 24 én tartotta meg rendkívüli közgyűlését, hol 36 részvényes volt jelen 861 részvényt képvisolvén. A közgyűlést *Várságh Béla* igazgató nyitotta meg s előterjesztette, hogy az igazgatóság elhatározta, miszerint 800 drb új részvényt bocsát ki alapítókéjének szaporítása szempontjából, mert elvül tüzte azt ki, hogy másfél millió forint betéttel szemben kellő garanciát nyujtsan a betevőknek. A közgyűlés *Fábró Károly*, *Kliment Z. György*, dr. *Kerényi Soma* és *Rosenthal Ignác* felszólalása után az igazgatóság előterjesztését egész terjedelmében elfogadta s így kimondatott, hogy 800 drb új részvényt bocsátatik ki 160 forintjával, melynek jegyzésére a régi részvényesek elsőbbséggel birnak. Ha azon részvények befizetnek, azon esetben a takarékpénztár alapítókéje 900,000 korleand.

— **Békésvármegye törvényhatósági bizottsága** őszi évi rendes közgyűlést tart f. é október hó 16-ik napján d. e. 9 órakor. A közgyűlésnek az alispáni jelenléte után első tárgyat fogja képezni az 1900. évi házipénztári költségvetés — és ezzel kapcsolatban a közigazgatási szükségletekre előirányzott, szokásos 1 százalékos vármegyei pótdó megiszavazása tekintetében való határozat.

— **Ah-csabai földvétel.** Csaba város földvételi ügyében hozott határozat jogerőssé vált. A község a 400000 forinton felüli foglaltat az osztrák-angol bank utján eladónak átutalta.

— **Békésvármegye állandó választmánya** a rendes közgyűlésre kitűzött ügyök előkészítése céljából októberhó 13-án tart ülést.

— **Az adóbizottsági ülés.** Az adófelvétel bizottság október hó 10-én kezd meg üléseit a gyulai kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében. Orosháza a járás kerül első nap sorba. Az adófelvétel bizottság elnöke lesz *Ladics György* gyulai ügyvéd, helyettes elnök *Keller Imre* ügyvéd, tagok *Jancsics Emil* ügyvéd, *Schmidt József* könyvvezető, *Czinczár Adolf* kereskedő.

— **A rablójlikos bünpöre.** *Strobel István* tót-komlósi szabólegény a tavasszal megölté irtoztató kegyetlenéggel gazdáját s gazdasszonyát e elrubolta osszetakarított hatszáz forintjukat. Ma ül felelto törvényt a gyulai kir. törvényszék bünyfnyitő tanács. Midőn e sorokat írjuk már megkezdődött a tárgyalás. A védelmet *Jancsics Emil* gyulai ügyvéd teljesíti. A vád képviselőiben dr. *Tóth Ferencz* kir. alügyész jelent meg, ki indítványában a halálbüntetés kiszabását fogja kérni. A tárgyalás iránt az érdeklődés nagy, a termet a hallgatóság csoportja töltötte meg.

— **Uj templom.** A szomszédos kovacházai ref. templomot, mely közadakozásból épült, október hó 8-án avatják fel *Seabó János* esperes, *Dombi Lajos* egyházmegyei tanácsbíró, *Asztalos Sándor* esorvási és *Bay József* gyula-vári lekész közreműködésével.

— **A vármegyei igazoló választmány** f. hó 27-én tartott ülésén a vármegyei leg-több adót fizetők 1900. é re érvényes névjegyzőkből kihagyta azokat, a kik a hozzájuk intézet felhívásra be nem jelentették, hogy e vármegyében kívánják tagsági jogukat gyakorolni. Felvette a névjegyzékbe *Rock Gézát*, *Konkoly Jenőt*, *Badics Elokot*, dr. *Haasz Somát* és *Bulla Sándort*; a felvetel iránt beadott kérelmével elutasította: *Nyitrai Jenőt* s *Koncsiczky Jánost*. Gróf *Hoyos Pál*óp kérvénye fellebbvezésnek tekintotvén, az állandó választmányhoz tetetett át.

— **Eljegyzések.** Dr. *Keleth Ignác* csabai orvos leányát *Terézt*, vasárnap jegyezte el *Halász Béla* a „Generál” biztositó társaság hivatalnoka Aradról. — *Kuczán György* mezőberényi kereskedő leányát eljegyezte *Seitcsai Bálint* mezőberényi ref. tanító.

— **Világítás Békésen.** (Beküldetett.) Szeptember hónap 22, 23 és 24-ik napjain volt Békésen az u. n. őssi országos vásár. Azt talán fölőlesges is mondani, hogy ilyenkor nagyon élénk a közlekedés a városban. Különösen nagy a forgalom vasárnap az u. n. kirakodó vásár napján. Ilyenkor még ez a nap is sokkal élénkebb mint más vásárokkor. Élénkebb azért, mert a nép iparkodik beszerezni a télire valót s éppen ebből kifolyólag az elárulított száma is nagyobb. Tehát azt kérdezzük a község előjáróságától, hogy miért nem gyujtatta meg az annugy is kevés lámpákat az utcáin? Valóságos lsten csodája volt, hogy vasárnap 6 és 7 óra között a sötétségben, a vidéki iparosok fuvarosai szerencsétlenséget nem okoztak? Talán ez is takarékosagból történt? A garasos dolgozónak tudnak takarékoskodni! Talán azért az a nagy takarókoság, hogy még egy megvert szándékozna vonni? Avagy azért nincs lámpagyújtás, hogy a belől sötét van, minok legyen akkor az utca világos?! Maradjunk sötétségben minden tekintetben. *Egy polgár.*

— **Névmagyarosítás.** *Petricsek József* daghi (Esztergommege) kántor-tanító, valamint gyermekeit *János gyulai királyi törvénsségi hivatalnok*, *Mariska* és *Gizella* vezetéknevét „*Perényi*”-re változtatta át belügyministeri engedéllyel.

— **Népnünnepély.** A gyomai iparosifjuság — mint a kézhöz vett meghívó mutatja — október hó 1-én népnünnepélyt és szüreti táncszilgalmat rendez onkőpöz körének megalapítása javára.

— **Halálhír.** *Idősb Baghy Pál* Szarvas városának hosszas időn át volt árva-gyámja elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Bőrfereg.** Mező-Berény községben a tukonykór és bőrferegnek a lovak között való felléptét jelentették, ennek következtében a miniszter az egész lóállomány megvizsgálását rendelte el, s ennek foganatosításával a vármegyei állatorvost bízta meg, a ki a vizsgálatot szeptember 26 és 27-én tartotta meg. — *Héks Miksa* n. állatorvos a megtartott vizsgálat után azt állapította meg, hogy az állatoknál e betegség nem fordul elő.

— **Egységes árak a fűszerárakban.** A gyulai fűszerkereskedők folyó hó 25-én a „Kereskedelmi csanak” helyiségében értekezletet tartottak, mikor is kartelt kööltök, hogy október 1-től a ezukort (20 kilogramm alul) süvegekben 48 kr. kimerve 50 kr., kockákban 50 kr.; 5 kilogramm kantonokban 50 kr., porzukur 52 kr.ért a gyertyát (10 csomag vételnél) elsőrendű 500 grammos csomagját 45 kr. templomgyertya 500 gr. 44 kr., petrolleumot (10 kilogramm vételen alul) 1 liter 20 kr., 1 klg. 24 kr.ért, míg az ezet literét 5 kr., ecetzetszet pedig literenként 10 kr.ért árulják. Az értekezlet választott egy végrehajtó bizottságot, melynek elnöke *Wolf Zsigmond*, tagjai pedig: *Diósy Béla*, *Lusztyig Adolf*, *Fehér István*, *Grunbaum Armin*, *Sonnenfeld Miksa* és *Zuzman János*. Ennek a bizottságnak kötelessége a felett érködni, hogy az összes kereskedésekben a fűszerárak a megállapított egységes ára-

kon árultassanak és ha valamelyiknek mégis eszébe jutna pl. a petroleumot li-
terenként 18 krajczárért adni, akkor an-
nak szomszédja a végrehajtó bizottság
által fel lesz jogosítva ugyanazt 14 kr-
ért adhatni.

— **Kinevezés.** Az új bünvádi eljárás
nagy személy szaporitást tett szüksé-
gessé a Hivatalos Közlöny az utóbbi
napokban tömegesen publikálta az elő-
léptetést és kinevezett bírák és ügyé-
szek neveit. A gyulai törvényszék egyik
tehetséges és képzett tagja Hajdu
György szintén a kinevezettek közé van,
a szarvasi kir. járásbíróshoz lott al-
bíróvá kinevezve. Benne a bíróság je-
les munkaerőt nyert. Egyik régi ism-
rösünk, ki Gyuláról alig néhány hóval
előzőt távozott. Buday Antal n-vá-
radi tablai tanácsjegyző szintén elérte
vágyai célját, mert a nagyszalontai
járásbíróshoz albíróvá nevezetett ki.

— **Zsebtolvaj.** Lipták János sarkad
kereszturi lakos eljött a békési orszá-
gok vásárra. A vásár második napján,
szeptember 23-án elvégezvén dolgot be-
ért a „Dubtógó”-be, hogy szomszédját
egy kis „ser”-rel oltsa. Nagyon izlett
neki a ser azért egyik üveget a má-
sik után ürítette. De hát rajta is be-
teljesült az a közmondás, hogy: „Jó-
ból is megárt a sok”, neki is megár-
tott a sok jó ser, fojo mind nehezebb
és nehezebb lett, míg végre elaludt. Med-
dig aludt, azt maga sem tudja, csak azt
tudja, hogy mielőtt elaludt volt zsebé-
ben három drb 10 fortos bankjegy volt,
s mikor fölébredt, annak csak hálthelyét
találta. Jelentést tett a csendőrségnek,
a hol a nyomozás arra az eredményre voze-
tet, hogy a lopást egy bizonyos Erdész
nevű úgnök az Első magyar általános
biztító társulattól követte volna el,
a kit kihallgatni nem lehetett, mivel
mire a csendőrség erre a felledezésre
jutott, akkorra már az állítólagos tettes
Békésről elutazott. De büntársat Fa-
k a Béla szabó segédet följelentette
a csendőrség a kir. járásbírósnál bü-
nressésséért, mert az illető azt vallotta,
hogy Erdész az ő jelenlétében lopta el
a 30 forintot és neki abból 5 forintot
adott azért, hogy hallgasson. Az 5 for-
intból nyomban, a helyszínén 2 ft 50 krt
plnulatott, a másik 2 ft 50 krt pedig át-
adta a csendőrségnek. — A csendőrség
nyomoz az állítólagos tettes után.

— **Békésváros erdeje.** Békés város
képviselőtestülete elhatározta, hogy a
tulajdonát képező „füsmelléki” erdőt
teljesítve a város súlyos anyagi helyze-
tőre, valamint arra is, hogy az erdő
csokély jövedelmét hoz, kiirtatja és a
kiirtott földet — mint szántó-földet ér-
tekesíti. Az erdő-felügyelőség és a vármegyei
erdőügyi albizottság is hozzájárult
a képviselőtestület határozatához annyiban,
hogy ezek is javasolják az erdő
letarolását, csak hogy nem egyszerre,
mint Békés öhajtaná, hanem részletek-
ben több év alatt.

Ebben az ügyben járt egy küldött-
ség f. hó 19-én a földmivelésügyi mi-
niszternél. A küldöttség vezetője dr. Meskó
László orsz. gyűl. képvis. volt, a szónok
pedig dr. Hajnal István. A ki önk. s
beszédében arra kérte a minisztert, ke-
gyeskedjék a város kérelmét teljesíteni.
A miniszter megjárgta, hogy ha a körelem
törvénybe nem ütközik, teljesíteni fogja.

— **A vármegyei közoktatás kibővítési**
munkálatai gyorsan haladnak előre és
az építkezés máris érthető képet nyújt
a humanus intézet telephelyének nagyságá-
ról és modern berendezéséről. A Szt.
László ut felül épülő új kétemeletes pa-
villonnál már az első emeleten dolgoz-
nak és kedvező idő mellett biztosítva
van az épületnek még az ősz folyamán
tető alá vétele. Ez építménye pá-
rhuzamosan halad a jelenlegi épületek
átalakítása, míg az elmeogyintézet fő-
épületénél a borenzés teljes véghez-
vitelre fogja október hónap feladatát ké-
pezni, hogy azután az intézet annak no-
vember elsőjére tervezett megnyitásával
benépesíthető legyen.

— **Jegyzői szigorlat.** A vármegye ősi
röndes közgyűlésével kapcsolatosan tar-
tandó közjegyzői szigorlat határide-
jét október hó 18 és 19-ik napjaira tűzte
ki a vármegye alispánja. Első napon az
írásbeli, második napon a szóbeli vizs-
gálat fog megtartatni. — Ezideig négyen
jelentkeztek szigorlatra.

Folyó szám	Hivatalos állás	Járandóságok				Jegyret
		feles	lakár	utal	összesen	
		frt	frt	frt	frt	
1	Igazgató-főmérnök	2400	400	600	3400	
2	Szakasz-mérnök	1500	300	400	2200	
3	Jogi-tanácsos	—	—	—	600	
4	Pénztáros	1000	200	—	1200	
5	Nyilvántartó irodát.	700	200	—	900	
6	Gátfelügyelő	500	—	200	700	természetbeni lakás.
7	Gáttör	240	—	—	240	természetbeni lakás.
8	Csatorna-őr	240	50	—	290	
9	Telefon-felügyelő pót-díja	200	—	—	200	
10	Telefon központ- kezelő pót-díja	60	—	—	60	
11	Iroda-szolga	300	—	—	300	természetbeni lakás.

— **Telektölvny kligazítás.** A magy. kir.
igazságügyminister a Békés község ha-
tárában fekvő ingatlanok telektölvnyének
kilgasítását elrendelven, az eljárás Békés
községben október 1-én veszi kezdetét.

— **Iskolaszék alakít s.** Szeptemberhő
27 én alakult meg a pusztai-földvári köz-
ségi iskolaszék.

— **A vármegyei közgazgatási bizottság**
havi rendes ülését októberhő 11-én fogja
megtartani.

— **Sertés vész.** Gróf Wenckheim Fri-
gyesnek déllői pusztáján a sertés-vész fel-
lépett ennek következtében Békésben a
hotipniczekon a sertések árulása betilta-
tott.

— **Czigánykaraván.** A békési rendő-
ség a városban egy 55 főből álló cigány
karavánt fogott el, még mielőtt azok
a városban körutra indultak volna. A
város házán vannak bevallott illetőségihelyre
fogják toloncolni.

— **Lölopás.** Püski János békési lakos-
nak, a békési határában levő tanyája ud-
varáról szabad-jászol mellé kötött három
darab loállományát szeptember 22-én reg-
gelre eddig még ismeretlen tettesek el-
lopták. Állítólag kőbor cigányok lettek
volna a tettesek.

Társulati közgyűlés.

Az alsó-fehé-körjsi ármentesítő tár-
sulat esütőrtökön délelőtt tartotta meg
Gyulán, hivatalos helyiségében rendes
közgyűlést Ladics György elnökelele alatt.

A gyűlésen jelen voltak: Ladics
György elnök, Erkel János, Dutkay Béla,
Szarvasi Arzén, Galacz János, Keller Im-
re, Székér Gyula, dr. Fránkó László, báró
Drechsel Gyula, Korosi László, dr. Haj-
nal István, Aszalai Gyula, Hoffmann Mi-
hály, Endrész András, Ludvig Mihály,
Ardeleán György, Arató István, Góg Mi-
hály, Steigervald Ferencz, Szél István,
Stefanovics István, Sebestyén Ferencz,
Kukla Ferencz.

A gyűlésnek két igen fontos tárgya
volt, az egyik az, hogy a főmérnöknek
igen részletes és meggyőző előterjeszté-
sére az igazgatói állást, mint lapunkban
előre jelezte, beszüntették, a másik a
fizetés felemelés. Ezen tárgy nagyobb vi-

tát nem keltett, sőt egyhangú örömmel
fogadták az előterjesztést, mert mint egy
előkelő tag indítványa alapján a közgyű-
lés megjegyezte teljes garanciát kőnak
Erkel János főmérnöknek szakmudásában és
mindenkor tanusított felkismereles munká-
ságában. A tisztviselőket fizetése a követ-
kezőleg lettek megállapítva:

Az igazgató-főmérnök, szakaszmérnök, pénztá-
ros és nyilvántartó irodatiszt 5—5 évenként
alapfizetésük után számítandó 10 százalékos ken-
pótlékot nyerne, mely azonban az alapfizetés
50 százalékánál nagyobb nem lehet.

A jogi-tanácsost tisztelét-díján kívül peres
ügyekben a bíróság által részére megállapított
perköltőségek is megilletik.

természetbeni lakás.

természetbeni lakás.

Napi díjak és utazási költségek: I.
Az elnök, alelnök, választmányi és érde-
keletégi tagoknak, valamint a jogi taná-
csosnak naponként 10 ft. II. Az igazgató-
főmérnöknek naponként 8 ft. III. A többi
tisztviselőnek 4 ft. IV. A gátfelügyelő-
knek naponként 2 ft. V. A gáttöröknek és
szolgáknak naponként 1 ft.

A társulat bevétele 300,885 kor., kja-
dása 73,275 kor., pengár maradvány 227,610
korona volt eddig a folyó évben.

Fontos volt végül a nyugdíj-választ-
mány megalakítása. Elnök lett Ladics
György, tagok: Hoffmann Mihály, Székér
Gyula, Dutkay Béla. Az ülés 12 órakor
ért végett azzal, hogy Császaj Lajos tár-
sulati igazgató nyugdíjazása iránti kérvé-
nyét kiadták a nyugdíjválasztmányoknak.

Az esküdtek kiválasztása.

Néhány hónap mulva életbelép az
a nagy fontosságú reform, mely bü-
ntető igazságszolgáltatásunkat gyökeres-
sen átalakítja. Az előkészítő intézke-
dések egy tekintélyes része már végre
van ugyan hajtva, de még számos
olyan teendő van, melyet ez év folya-
mán kell foganatosítani.

Ilyen a többek közt a jövő évben
működő esküdtek kiválasztása is.

Az 1897. évi XXXIII. t. cz. 68 az
ennek végrehajtása tárgyában kibocsá-
tott 1898. évi 3300. sz. ig. miniszteri
rendelet részletes és mindenre kiterjedő
utasításokat tartalmaz, s így az eljá-
rást az egész országban egyöntetűvé
tette.

Ennek alapján a közigazgatási ha-
tóságok fejei még a folyó év március
havában egybeállították mindazon es-
küdtöképes egyének névlistáját, kik
a törvényben előirt kellekeknek meg-
felelve, az esküdt bíráskodásra joga-
sultsággal bírnak.

A törvény 4. §-a szerint ugyanis
esküdt csak az olyan magyar honos
férfi lehet, ki az alapajstrom egybe-
állításának évében életkorának 20 ki-
vétét beöltötte, az állam hivatalos nyel-
vét és Fiumében az olasz nyelvet érti,

azon irni és olvasni tud; — továbbá kifogástalan előéletű és legalább 20 korona egyenes állami adót fizet: — vagy az a dőzsásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományosakadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdaság, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, ki a felsőbb művészeti, vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül ki a középiskolai záróvizsgát letette.

Tehát az esküdtek jegyzékébe nem volt felvehető az, ki nyereségvágyból eredő büntelt, vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésére, esetleg hivatalvesztésre, vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére volt ítélve; továbbá a ki büntetésének kiállása végett levolt tartóztatva, vagy a ki ellen bűnvizsgálat volt lerendelve; nem különben a csőd alatt álló, vagy gondnokság alá helyezett egyén; végül a ki testi, vagy szellemi fogyatkozásai miatt az esküdti szolgálatot teljesíteni nem képes.

Közigazgatási hatóságaink köteleességét semmi sem bizonyította jobban, mint az a tény, hogy az alap-lajstromokat a kellő időben és gondosan állították össze, s a kitűzött határidőben a törvényszék elnökéhez be-terjesztették.

Megyéinkben aránylag meglehetősen nagy az esküdtbiráskodásra képesített egyének száma. Ez résziint népünk magasabb intelligenciájában, résziint abban találja magyarázatát, hogy az állam hivatalos nyelvét még a kevert népességű járásokban is igen sok idegen ajku honpolgár beszéli.

A velünk közlött hivatalos adatok szerint az egyes járásbíróóságok területén az esküdtképes polgárok a következő számban lettek összeírva:

a gyulai járásbíróóság területén	1136
az oroszvázi „	1630
a b.-csabai „	1364
a szarvasi „	1246
a békési „	503
a szeghalmi „	1102
összesen:	7067

Tehát a főösszegekből kitetszőleg, megyéinkben oly sokan bírnak az esküdtbiráskodás gyakorlására jogosultsággal, a mely nagyban megkönnyíti a főlajstrom egybeállítására kiküldendő bizottság működését.

De mert az új eljárás moglehetősen bonyodalmas, nagy apparatus' és még több költséget igényel, az igazságügyi kormány az államkincstár érdekeit szemelölt tartva, szoros utasításul adta, hogy a szolgálatot teljesítő esküdtek főleg az olyan honpolgárok soraiából válasszandók ki, kik az esküdtbiráskodási joggal felruházott törvényszékek székhelyén, vagy annak közelében, esetleg ha attól távolabb is, de olyan helyen laknak, honnan az év minden szakában gyorsan, biztosan és nagyobb költség nélkül lehet a törvényszék székhelyére jutni.

A mi törvényszékünk azok közé tartozik, melyek esküdtbiráskodási joggal ruháztak fel. Az igazságügyminiszter tekintettel arra a körülményre, hogy a gyulai törvényszékél évenként háromszor és pedig február, június és

november hónapokban fog ülészek tartatni, a főlajstromba felveendő esküdtek számát 270, a helyettesekét pedig 90-ben állapította meg.

Ezeknek kiválasztása czéljából f. évi november hóban fog összejönni a bizottság a törvényszéknel. Ennek elnöke a törvényszék elnöke, tagjai egy bíró és három bizalmi férfi, kiket az elnök a törvényhatóság által megválasztott 12 bizalmi férfi közül hív meg. Azonkívül a bizottság ülésére, felvilágosító nyilatkozattételre — ha szükségét látja — az elnök meghívhatja a gyulai polgármestert és a járási főszolgabírákat.

A bizottság mindenek előtt vizsgálat alá veszi a felszólalásokat és az ezekre tett észrevételeket. Ezekre hozott határozatát jegyzőkönyvbe veszi. Ennek alapján az alap-lajstromokra záradékok vezet, melyben felsorolja, hogy kiknek felvételét, vagy kihagyását határozta el.

Csak ezen előintézkodések megtétele után fog a bizottság a jövő évben működő esküdtek kiválasztásához. Ezek a fő, vagy szolgálati lajstromba lesznek bevezetve. Miután megyéinkben meglehetősen tekintélyes számú intelligencia van, természetesen, hogy első sorban az ez osztályhoz tartozó férfiak jönnék figyelembe. A bizottság azonban a törvény 7. §-át is köteles megfigyelni, mely ezertint:

az esküdtzéki szolgálatlól mentesek a főrendiház tagjai, az országgyűlösi képviselők, továbbá a lelkészek, tényleges szolgálatban álló katonák, orvosok, gyógyszerészek (de csak azok kiknek segédjük nincs), tanítók, posta és táviratdizstek; végül a kik életöknek 70-ik évét betöltötték. Tehát ezek felvétele az alap-lajstromba mellőzendő lesz.

Mint hogy pedig az új eljárás életbeléptetése az államkincstárt évenként több mint egy millióval terbeli, a bizottság kiváló gondot köteles fordítani arra, hogy lehetőleg olyan esküdtek válasszassanak ki, kiknek alkalmaztatása az államkincstárt fölösleges költségekkel nem terbeli.

A fő, vagy szolgálati lajstromból lesznek aztán az egyes ülészek előtt a szolgálatot teljesítő esküdtek kisorsolva. Az ülészek megkezdése előtt a törvényszék nyilvános ülést tart, melyre a kir. ügyészséget és az aradi ügyvédi kamarát is meghívja. A kisorsolás olyan formán ejtetik meg, hogy az évi lajstromba összeirt valamenyi esküdt neve papírszeletkékre felíratik, s a jelenlevő törvényszéki bíró ezekből 30-at kihuz, s ezek lesznek a szolgálattevő esküdtek, míg a később húzott 10 papírszeletkére irt név a pótesküdték nevét rejti magában.

Az így kisorsolt esküdtek közül választanak majd a felek — visszavezetési joguk gyakorlása mellett 12-öt, kinek verdiktje alapján a bíróság ítélkezik.

Az esküdti szolgálat nem lesz valami kellemes, s bizony nem csekély terhet fog róni az állampolgárokra. Főleg azok fogják érezni kellemetlenségeit, kik családjuktól, megszokott foglalkozásuktól sokszor napokon keresztül lesznek távol a szerint, a mint az

egyek ülészekok rövidebb, vagy hosszabb ideig tartanak.

Igaz ugyan, hogy a szolgálatot teljesítő esküdtek napdíjban és a székhelyen nem lakók még fuvardíjban is részesülnek, csak hogy ez oly mérsékelt összegben lesz megállapítva, mely igen gyakran még a tényleges kiadást sem igen fogja fedezni.

Az 1897. évi XXXIII. t.-oz. 30. §-sa ugyan rendel, hogy az esküdtbíróóság elnöke köteles a tárgyalandó ügyeket úgy beosztani, hogy az egyes ülészekok 15 napnál tovább ne tartassanak; de mert az eljárás lassu és sok kivételes intézkedés folytán föltöbb bonyodalmas lesz, mert a legcsekélyebb alakiság megsértése is elegendő az eljárás megsemmisítésére, nagyon gyakran megeshetik, hogy a főtárgyalásokat nem lehet majd 15 napon belül elvégezni.

S bármennyire kelleitlen lesz is a beidézett esküdtek feltölelend megkell lenni, mert ha elmarad, és elmaradását elfogadható okokkal nem igazolja 10 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ugyan így büntetetik az esetben is, ha az ülészek alatt az elnök engedelmé nélkül eltávozik. Sőt ha az eltávozást ugyanazon ülészek alatt megisméli, ez a büntetés 1000 koronáig emelhető fel.

Az esküdtbiráskodással az igazság szolgáltatás éppen nem lesz gyorsabb, sőt ellenkezőleg. A bűnvádi perrendtartás és a végrehajtási rendeletek puragrafus erdejének sok ága-boga úgy megnehezíti és olyan lassuvá, terjedgősé teszi majd az eljárást, mely egyformán kínos és unalmas lesz úgy az ítélkező bíróságnak, mint a tárgyalásra beidézett ügyfeleknek.

Heti piaci árak.

Gyula, 1899. szeptember 29.

A fővárosban összetorlódtott mennyiségű gabonakészlet következtében az árak még mindig nyomottak, sőt a buzaárban határozott visszacsús észlelhető.

Heti piaci árak nagy kimulat és csekély vételkedv mellett a minőség szerint, következő árakat fiztették:

Buza	7—750
Arpa	520—530
Tengeri-ó	470—510
Csöves tengeri	220—240
Zab	430—440

Szerkesztői üzenetek.

L. P. Helyben. Igaz van, azok az üdvözlötök csak azért kerültek be, hogy megtudja a közönség miszerint Vártesi Weinstein volt. Persze, hogy az volt, őt hatosába került. De hiszen nem a szerkesztői név teszi a lapot — hanem a lap. — Külömben jóna nekem eszombé orrol az üdvözlötöl egy anekdot: A zsidókól azok az, hogy jom-ki-pur unnejen a loganyvob elbeszélés kibékülnek. Találkozik két utonagos zsidó, meg-szólítja egyik a másikat.

— The Dali ma urja van a jom-ki-pur, be-kuljunk ki egymással.

— Jól van David lében, a testamentumát mondja, hát itt a kezem bekuljunk a udja az Israe bodj mindaz teljesüljön ho a mit én most mond megomba kívánok.

David dühösen kirántja a kezét: — The Dali, the gazember, már megint khez-dél 211

— NC NÁ! (Szerk.)

X. E. Békésen. Nagyon, nagyon köszönjük.

P. E. Csabán. Turul név alatt Reiner Arthur ír.

C. Gy Csabán. Megkaptuk folytatást.

H. A Szarvas. Tegnap bentléte alkalmával tett kérelmére engedélyt nyújtunk. Igen is a mai tárcza írta Récs Ilonka, Récs Mihály ügyvédmű foggyaz leánya, ömért íróné. A Luther-ünnepek tudósítását nagyon szépen köszönjük.

KEMÉNY LAJOS

fióküzlete GYULÁN, Sugár-uton 1044. sz. Mórítz János házában

ajánlja a nagyérdemű közönségnek dús választékú raktárát a jelenkor **legjobb**nak elismert

családi és ipari célokra varrógépekből

a legjutányosabb árban, kedvező fizetési feltétel és szigorú 5 évi jótállással.

Kizárólag nálam kapható a kitünő hirnévnek örvendő amerikai

Wheeler és Wilson

12-ös **colibri-cylinder** legkisebb létező fejjel, álló hajócskával, 42 cm. hosszú karral (cipészek részére.)

5 évi jótállás.

Seidel és Naumann legújabb kitünő **Wibrating varrógepet**

a legfinomabb gyors női varrásokhoz.

Dús raktár mindennemű **gépalkatrészekből** valamint **csontolaj- és tűk minden létező géphez.**

5 évi jótállás.

Mindennemű varrógép és kerékpár javítások elfogadtatnak és saját e célra fenntartott korszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek. Vidéki megrendelések pontosan fogantatosítottatnak.

Minden kiállításon kitüntve, legelőbb is a szegedi orsz. mezőgazd. kiállításon bronzéremmel kitüntetve

JONTZ FERENCZ
eczetgyára

Gyulán, Jókai Mór-utca, saját ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani 1856-ban alapított, a legújabb technikai eszközökkel felszerelt, nagyon jó hirnévnek örvendő

eczet-gyáramat.

Gyáramban készül a legkitünőbb **aromatikus házieczet**, kitünő **tárkány eczet**, **vad pecsenyéhez eczet** és **közönséges eczet.**

Kitünő gyártmányaimat a nagyérdemű közönségnek ajánlva, maradok tisztelettel

7-33

Jontz Ferencz.

Halottak napjára
a legszebb **fló**
és **művirág**

koszorúkat

készítik a nagyérdemű közönség szíves megrendelésére a **legjutányosabb árakon.**

Valamint tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy alkalmi ünnepekre, név- és születésnapokra, menyasszonyi és vőfélyi

virágcsokrokat

a legüzesebb kivitelben jutányos árakon készítek.

A nagyérdemű közönséget előre is a legpontosabb kiszolgálásról biztosítva, kérem szíves pártfogásukat, kiváló tisztelettel

Aponyi Dániel

Gyulán, Homokbánya.

Vidéki levélheli megrendelések is a legpontosabban eszközöltetnek.

Dús választék valódi **francia Chevrain** cipőkben.

Legelősbbe bevásárlási forrás!

Legelősbbe bevásárlási forrás!

NÁDOR MÓR utóda **czipő, kalap és uridivat** áruházában

az „Arany csizmához” — **GYULÁN** — Bérház épületben.

Van szerencsém a nagyérdemű vevő közönséget értesíteni, hogy az őszi és téli **idényre** megérkeztek nagy választékban a legjobb minőségű **francia** férfi, női és gyermek **czipők**, ugyancsak **kalapok, ingek, gallérok, kékeltők, alsó nadrágok, harisnyák, keztyűk, valódi láger alsó ruhák, esernyők, seta botok, nyakkendők, valódi angol és francia illatszerek, szappanok** és sok más e szakmába vágó cikk, melyeket **hallatlan olcsón** bocsájtom a t. vevőim rendelkezésére. — Kitünő tisztelettel

NÁDOR MÓR utóda.

Nagy raktár **dívtos, kézzelgyurt nyulszőr kalapokban.**

Hentes üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Gyulán, a Főtéren, Reiser Emánuel-féle házban, Stark Samuel úr húscsarnokában egy modern berendezésű

hentes üzletet

nyitottam. — Naponta friss vágásban kapható: Sertés-hús, zsir, szalonna, pariser, szafaladé, virsli, sajtok, füstölt debreczeni kolbász, szóval minden a hentes szakmába vágó árúk.

Üzletem amennyiben a legmodernebb eszközökkel van berendezve, biztosíthatom a nagyérdemű közönséget, hogy minden a legtisztábban lesz kezelve és pontosan kiszolgálva.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva magam, kiváló tisztelettel

1-33 **LUFFER LAJOS**, hentes.

Szíves tudomásul!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szíves tudomására juttatni, hogy

Gyulán, a Kossuth Lajos-téren

Ufferbach Rezsóné úrnő házában, egy a mai kor igényeinek megfelelő

festék üzletet

nyitottam — Raktáron tartok mindennemű száraz festéket többféle színárnyalatban olajfestéket, bel és külföldi lakkokat, ugyancsak különféle ecsetárúkat.

Anidőn tehát ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatom, kérem szíves megrendeléseivel teljes bizalommal hozzám fordulni, melyet én igyekezni fogok a lehető legszolidabb alapon eszközölni.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN JAKAB

3-33 festék különlegességek kereskedése. Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan eszközöltetnek.

Czipész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy néh. Dobai György elhalálozása folytán czipész-műhelyét átvettem, azt a mai kor igényeinek megfelelően újonnan berendeztem.

Üzlethelyiségem

volt Masek-féle, Deimel Szervató úr házába tettem át.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m.:

férfi, női és gyermekcipőket

a legújabb divat szerint. — A legjobb munkaerők alkalmazása folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség bármily fokú igényeinek is a legpontosabban meg tudok felelni a czipők izléses, divatos és szolid kiállításával.

A nagyérdemű közönség nagyrabecsült szíves pártfogásába ajánlva magam, kiváló tisztelettel

Kiss Mihály,

úri és női czipész

Gyulán, Városház utca.

2-38

Schartenreiter Istvan

üveg, porcellán és kámpaáru üzlete Gyulán.

Templomtér, özv. Ufferbach Jánosné házában.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy jól berendezett

üveg és porcellán raktáram

dusan van berendezve minden a szakmához tartozó cikkekkel. Raktáron tartok a legfinomabb bel és külföldi és sajátkészítményű kép-kereteket, kész ablakfákat, vállalok ablaküvegeket, s azokat gyorsan, pontosan és jutányosan eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva magam, maradok kiváló tisztelettel

Schartenreiter István,

3-3

Gyulán, Templomtér.

Raktáron tartok: Elsőrendű gyártmányú férfi ingek, gallérok, kézeltők, szabkendők és nyakkendőket, női ingek, Corsettek, fehér és színes, flanel, szövöt és szőten alsó szoknyákat a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

GOLDBERGER IGNÁCZ

— rövid, kötött, szövött és férfi divat árú üzlete —

GYULÁN, Templomtér. (özv. Ufferbach Jánosné házában.)

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőközönséggel tudatni, hogy üzlethelyiségemet megnagyobbítottam, raktáromat a kor igényeinek teljesen megfelelő árúkkal dúsán felszereltem és így abban a kellemes helyzetben vagyok hogy az igen tisztelt vevőimet nemcsak kitűnő minőségű árúkkal, hanem a legolcsóbb árakban láthatom el, miért is kérem, hogy nagyrabecsült bizalmukkal engem továbbra is szerencsésíteni kegyeskedjenek kitűnő tisztelettel

Goldberger Ignác.

Nagy választék vőfély szallag, virág és menyasszonyi koszorúból.

Téli alsó ruhák gyermek, nő és férfiak részére 30 krtól feljebb. — Fegyenczek által kötött női, férfi és gyermek harisnyák 15 krtól feljebb.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, meg nem felől árúért a pénzt visszaadom.

Mindennemű férfi szabó kellékek sükis a legjobb minőségben, ugyancsak női ruha kellékek, szallagok, szinórok, bárony, piúsch és selyem díszek — Különös figyelembe ajánlom gyönyörű csipke raktáram

Dus választék mindennemű készmunka eszkekben, világi szintartó selyem kötő pamutok.

Világi szintartó készmunka eszkek és hozgoló eszkek a legújabb point lines munkához szallagok perlik.

KRAUSZ JAKAB

szobafestő és mázoló-mester Gyulán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására adni, hogy a fővárosból a legjobb munkaerőket alkalmazva, képes vagyok a legnagyobb igényeket, a legszebb és stilszerűbb kivitelben eszközölni.

Lakás: Gyulán, a kis kápolnával szemben.

Ajánlom magam minden e szakmába vágó munkák elkészítésére továbbá **ozim-feliratok, márvány és mindenféle farost** (Flader), **sir-rácszat aranyozás és bronzoló munkák** készítésére, valamint **homlokzatok festésére olajban vagy agyagfestékekkel**, a legelegánsabb kivitelben, szolid feltételek mellett.

Lakás: Gyulán, a kis kápolnával szemben.

Új divatárú üzlet Gyulán.**Szives tudomásul.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni az **őszi és téli idényre** ujonnan és dúsan berendezett

divatárú üzletemre.

A legdúsabb választékban kapható mindennemű **vászon, asztalneműek, chiffonok, batisztok, cretonok, zephierek, kanavaszok, casan, flanel, mosóparketok, függönyök, ágytakarók, szőnyegek és paplanok.**

Különlegességek és nagyválaszték mindennemű **női ruhaszövetekben.**

Az igen tisztelt közönség szives pártfogásába ajánlva magam

kiváló tisztelettel

Bröder József

rőfös és divatárú üzlete

Gyulán, a köhid mellett.

Van szerencsém a n. é. közönségnek jól felszerelt raktáramat a következő

vasárúccikkekben

a legjutányosabb árak mellett b. figyelmébe ajánlani; u. m.: a közelgő őszi idényre **öntött vaskályhák, tűzhelyek, tűzieszközök, kályhatalczák, szentartók, fatartók, sib. Lópor, fegyverek** s mindennemű vadászati cikkek. Szobafegyverek, revolverek s kész töltények. **Családi Singer-féle varrógépek** jótállásra. **Villanycsengő berendezések** és ehhez való mindenféle alkatrészek külön is kapható. **Aszfalt tetőlemez** házfedezéshez, fedél-lak és carbolineum. **Gép, kötő és varrószijak.** kender és gummi ösövek. **Gazdasági eszközök és konyhafelszerelések. Szerszámok és vasalások.** Mindennemű **rúd vasak és lemezek.** Raktáron nem lévő, de bármily szakmába vágó cikket a leg-rövidebb idő alatt jutányos ár mellett megszerzem.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Schütz Gusztáv
vaskereskedő.

3-3

WEISZ MÓR ÉS TÁRSA

első gyulai cognac és likörgyár,
törköly és pálinka főzdeje

GYULÁN

Az első magyar részvény-
és Dreher Antal kobányai sör-
gyárak főraktára.

Mindennemű
hegyi és kerti borok
nagykereskedése.

ajánlja országazerte a legjobbaknak elismert és számos bel- és külföldi kiállításon első díjakkal kitüntetett gyártmányait.

Különösen felhívjuk a t. fogyasztó közönség b. figyelmét válogatott nyersterményekből saját nagyvadású főzdeinkben párolt

gyümölcspálinka különlegességeinkre,

továbbá mindennemű közönséges és legfinomabb **likör és rumokkal** dúsan felszerelt raktárunkra.

A n. é. közönséget a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról biztosítva, vagyunk b. pártolását kérve

kiváló tisztelettel

Weisz Mór és Társa.

13-36